

Synpunkter på Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om dokumentation inom socialtjänsten (dnr 23931/2013) och förslag till allmänna råd om socialnämndens ansvar för barn och unga (dnr 17906/2013)

Nacka kommun har blivit inbjuden att lämna synpunkter på Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om dokumentation inom socialtjänsten samt allmänna råd om socialnämndens ansvar för barn och unga.

Social- och äldrenämnden i Nacka kommun (nedan social- och äldrenämnden) ber därför att få anföra följande.

Föreskrifter och allmänna råd om dokumentation inom socialtjänsten

I det nya förslaget regleras dokumentation inom socialtjänsten på ett mycket utförligt sätt, vilket social- och äldrenämnden anser är positivt då det behövs en tydligare vägledning på området. Den nya strukturen på föreskrifter och allmänna råd om dokumentation inom socialtjänsten är lättare att följa och beskriver tydligare hur ett ärende ska handläggas. Samtidigt upplevs dispositionen som något spretig då allmänna dokumentationsregler varvas med barnspecifika dokumentationsregler. Författningen blir på så sätt något mer svårläst även om social- och äldrenämnden har förståelse för att de aktuella dokumentationsreglerna följer en viss struktur.

Social- och äldrenämnden vill framföra önskemål om att dispositionen ska anpassas så att det tydligare framgår vad som utgör föreskrifter respektive allmänna råd i författningen. Enligt nämndens uppfattning krävs det en tydligare uppdelning i dispositionen för att skilja på de olika avsnitten.

Social- och äldrenämnden anser att språket i den nya författningen är mer lättförståeligt. De nytillkomna definitionerna är också bra och förtydligande. Social- och äldrenämnden ställer sig dock frågande till varför definitionerna av begreppen insats och genomförandeplan har tagits bort i den nya författningen.

Social- och äldreomsorgsmyndigheten ser också positivt på strävan att utveckla en större enhetlighet kring dokumentation framförallt utifrån det systematiska kvalitetsarbete som bedrivs. Socialstyrelsens målsättning med det nya förslaget har också varit att stimulera en utveckling mot ökad användning av kodverk, klassifikationer och standardiserade mallar för dokumentation, som minskar behovet av dokumentation i fritext. Myndigheters strävan att uttrycka sig på ett lättbegripligt sätt måste beaktas vid en ökad användning av nationellt fackspråk inom socialtjänsten. Men hänsyn till rättsäkerheten för den enskilde är det viktigt att myndigheter använder ett klart och tydligt språk i dokumentationen.

Enligt Socialstyrelsens förslag ska samtliga dokumentationsregler finnas i de nya föreskrifterna om dokumentation. Därför ska de så kallade barnspecifika dokumentationsreglerna överföras till de nya föreskrifterna. Detta innebär att den del som gäller dokumentation i ärenden om barn och unga plockas ur de allmänna råden om handläggning och dokumentation av ärenden som rör barn och unga. Även om dokumentation är nära förknippad med handläggningen av ärenden bedömer social- och äldreomsorgsmyndigheten att det är bra att föreskrifter gällande dokumentation har samlats i en och samma författning.

Övriga synpunkter framförs under aktuellt kapitel i enlighet med författningsförslaget.

3 kap. Gemensamma bestämmelser om dokumentation i verksamheter som bedriver socialtjänst

I förslaget har nämndens skyldighet att beakta barnets bästa förtydligats. I 8 § anges bland annat att om ett barn berörs av ett ärende eller en insats som gäller en vuxen ska dokumentationen även utvisa hur barnets bästa har beaktats. I 9-10 §§ regleras personaktens struktur och innehåll och därvid beskrivs också att en personakt, med vissa undantag, ska avse endast en person. Social- och äldreomsorgsmyndigheten efterfrågar en tydligare vägledning om var uppgifter rörande barn ska dokumenteras då det är fråga om ett ärende eller en insats som gäller en vuxen.

I 16 § under allmänna råd anser vi att det är bra att det tydliggörs att journalanteckningarna ska vara kortfattade och att de i vissa fall bör begränsas.

4 kap. Särskilda bestämmelser om dokumentation hos nämnden vid förhandsbedömning, handläggning av ärenden och uppföljning av insatser.

I den nya författningen har Socialstyrelsen valt att reglera dokumentation vid förhandsbedömning än mer utförligt. Av 11 kap. 1 § SoL framgår ”Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt har kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden.” Social- och äldreomsorgsmyndigheten bedömer att det fortfarande saknas tydliga riktlinjer om vad som ska anses inrymmas inom begreppet åtgärder och vilka anmälningar som bör leda utredning, särskilt när det gäller barnavårdsärenden. Social- och äldreomsorgsmyndigheten anser därför att det finns stort behov av en tydligare vägledning från Socialstyrelsen när det gäller förhandsbedömning, i synnerhet när förhandsbedömning lyfts fram genom att kraven på dokumentation beskrivs mer utförligt.

Allmänna råd om socialnämndens ansvar för barn och unga

Social- och äldrenämnden anser att förslaget till den nya författningen i huvudsak är bra. Social- och äldrenämnden ser dock svårigheter med att tillämpa rekommendationen att nämnden, innan den fattar beslut om att inte inleda utredning som rör barn och unga, ska beakta uppgifter i tidigare inkomna anmälningar som inte tillhör en personakt. Detta särskilt med hänsyn till att anmälningar inte får hållas ordnade på ett sökbart sätt utifrån de regler som gäller för behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. I en större kommun som Nacka innebär rekommendationen att handläggare förväntas gå igenom ett betydande antal pärmar med anmälningar som är sorterade i kronologisk ordning, vilket är mycket tidskrävande. Social- och äldrenämnden bedömer att det finns en motsättning i att handlingarna inte ska förvaras på ett sökbart sätt, men ändå förväntas hanteras som om de vore sökbara. Samtidigt ställs det krav på att nämnden ska fatta beslut om att inleda eller inte inleda utredning inom 14 dagar.

Eva Öhbom Ekdahl
Ordförande
Social- och äldrenämnden

Anders Fredriksson
Socialdirektör